

**ΟΜΙΛΙΑ του ΠΡΟΕΔΡΟΥ του Κ.Ι.Σ.Ε. κ. ΔΑΥΙΔ ΣΑΛΤΙΕΛ
ΚΩΣ – ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΣΥΝΑΓΩΓΗΣ ΚΑΛ ΣΑΛΩΜ**

23 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023 – Συναγωγή ΚΩ

Αγαπητοί φίλοι,

Βρισκόμαστε σ'ένα χώρο γεμάτο μνήμες από τη ζωή μιας δραστήριας εβραϊκής Κοινότητας. Της Κοινότητας των Εβραίων της Κω που ξεριζώθηκε βίαια από τη γενέθλια γη του όμορφου αυτού νησιού και θανατώθηκε βάνουσα από τους Ναζί στο όνομα του φυλετικού μίσους.

Εδώ, ανάμεσα σ'αυτούς τους ίδιους τοίχους, αντηχούσε η φωνή του Ραββίνου όταν έψελνε τα Σάββατα, τα γέλια των παιδιών όταν χτυπούσαν τις ροκάνες τους το Πουρίμ. Εδώ, η χουπά ένωσε ζευγάρια και το καντίς συνόδευσε τους θανόντες στον κήπο της Εδέμ.

Ήταν σαν σήμερα, 23 Ιουλίου του 1944, όταν οι Εβραίοι της Κω συνελήφθησαν με διαταγή των Ναζί. Δύο μέρες αργότερα ξεκίνησαν το μακρύ ταξίδι για το Άουσβιτς προς τον προμελετημένο και καλοσχεδιασμένο θάνατο. Χωρίς επιστροφή...

23 Ιουλίου σήμερα.... 79 χρόνια μετά... και ένα νέο κεφάλαιο ξεκινά για την ιστορική Συναγωγή Καλ Σαλώμ της Κω. Γι'αυτό και είμαι συγκινημένος που βρίσκομαι εδώ για να το εγκαινιάσουμε.

Το ανθρώπινο δυναμικό της δεν υπάρχει πια, αλλά υπάρχει η αποφασιστικότητα - του νησιού και η δική μας- η μνήμη τους να μην ξεχαστεί και η πολιτιστική τους κληρονομιά να παραμείνει μόνιμα χαραγμένη στον κοινωνικό ιστό.

Η σημερινή ημέρα πραγματώνει το όραμά μας να ξαναζωντανέψει η συναγωγή, να φιλοξενήσει γάμους και μπαρ μισβά, να αντηχήσουν και πάλι οι προσευχές και χαρούμενες φωνές. Να γίνει ο τόπος αυτός εστία πολιτισμού.

Πριν από δύο χρόνια βρεθήκαμε εδώ και συζητήσαμε με τις δημοτικές αρχές την πρόταση του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος για αξιοποίηση του μοναδικού αυτού κτιρίου. Παρουσιάσαμε την ιδέα μας να ξαναλειτουργήσει η Συναγωγή της Κω στα επιτυχημένα πρότυπα των Συναγωγών των Χανίων, της Βέροιας και της γειτονικής Ρόδου. Να λειτουργεί ως τόπος λατρείας, αποτελώντας παράλληλα πόλο έλξης χιλιάδων επισκεπτών -ομοθρήσκων και μη- απ' όλον τον κόσμο.

Είχαμε την τύχη να βρούμε ευήκοα ώτα στα πρόσωπα τριών δραστήριων και ευαισθητοποιημένων προσωπικοτήτων του νησιού: του Δημάρχου της Κω **Θεοδόση Νικηταρά**, της Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου **Διονυσίας Τελλή** και του εκπροσώπου της Αστικής Εταιρείας «Ιπποκράτης», του **Δρα Δημήτρη Γερούκαλη**. Τους ευχαριστώ θερμά για την ανταπόκριση και την καθοριστική τους συμβολή.

Η ανακαινισμένη Συναγωγή της Κω, λοιπόν, εκπέμπει πολλαπλά μηνύματα: για τη μακραίωνη ιστορία των Εβραίων της Κω, για τη σημασία της διατήρησης της εβραϊκής πολιτισμικής κληρονομιάς, και κυρίως για την αδελφοσύνη.

Διότι είναι **οι άρρηκτοι δεσμοί φιλίας** και το πνεύμα της άριστης συνεργασίας με τον Δήμο Κω και την Αστική Εταιρεία Ιπποκράτης, που μας οδήγησαν στην ολοκλήρωση του έργου ανακαίνισης και στη σημερινή λαμπρή τελετή.

Σήμερα, με τα επίσημα θυρανοίξια, καθώς η ιστορία της Συναγωγής μπαίνει σε νέα τροχιά, διατρανώνουμε πόσο σπουδαία έργα μπορούν να επιτευχθούν όταν αποφασισμένοι άνθρωποι συνεργάζονται με κοινούς στόχους, για το κοινό καλό.

Πως φτάσαμε όμως εδώ; Σε αυτή την στιγμή γιορτής που την παραδέχονται όλοι ως το ορθό βήμα για τον Ελληνικό Εβραϊσμό και την κοινωνία του νησιού;

Όλα ξεκίνησαν με πρωτοβουλία της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης. Εμείς είχαμε τη σκέψη και κάναμε τις πρώτες επαφές και ενέργειες για να γίνει ξανά αυτός ο χώρος Συναγωγής.

Φυσικά η υποστήριξη της Κοινότητας Θεσσαλονίκης δεν περιορίστηκε μόνο σε αυτά. Η ίδια η Κοινότητα και μέλη της -εγώ προσωπικά, η κα Σάρα Καρασσο μέλος της Κοινοτικής Συνέλευσης την οποία ευχαριστώ- μεριμνήσαμε για τη δωρεά επίπλων και άλλων στοιχείων για τη διακόσμηση της Συναγωγής.

Εκ μέρους του Ελληνικού Εβραϊσμού ένα μεγάλο **Ευχαριστώ** σε όλους όσους εργάστηκαν για την ολοκλήρωση του έργου αυτού. **Τον Αρχιτέκτονα Ηλία Μεσσίνα**, που μελέτησε κάθε πτυχή, κάθε λεπτομέρεια της αρχιτεκτονικής και της ιστορίας της Συναγωγής, καθώς και τους μηχανικούς και τους τεχνικούς που έφεραν εις πέρας ένα δύσκολο έργο.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στην Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών, στον Πρόεδρό της κύριο **Αλβέρτο Ταραμπουλούς** και στον Σοφολογιώτατο **Ραββίνο Γκαμπριέλ Νεγρίν** για την πολύτιμη δωρεά ενός **Σέφερ Τορά**. Οι ιεροί κύλινδροι της Τορά θα αποτελέσουν την καρδιά της Συναγωγής, και θα σφραγίσουν την ταυτότητά της.

Ευχαριστώ επίσης την Ισραηλιτική Κοινότητα Ρόδου και την πρόεδρό της **κα Κλαούντια Ρέστη** για την οικονομική ενίσχυση της ανακαίνισης της Συναγωγής.

Ξεχωριστή μνεία αισθάνομαι την ανάγκη να κάνω σ'έναν ξεχωριστό άνθρωπο, **τον φίλο Δημήτρη Γερούκαλη**, που κυριολεκτικά έχει δώσει την ψυχή του για την υλοποίηση του έργου, αλλά και για την διοργάνωση των τελετής των εγκαινίων.

Αγαπητοί μου,

Σε πείσμα όλων όσων ο Ναζισμός σχεδόν κατάφερε να αφανίσει, ενάντια σε κάθε νέα προσπάθεια αναβίωσης των φαντασμάτων του παρελθόντος, μαζί με τον Δήμο της Κω, σήμερα κάνουμε πράξη την δέσμευσή να διατηρούμε τη Μνήμη και να αναδείξουμε την ιστορία.

Και καθώς η παιδεία είναι το ζωτικότερο μέσο που διαθέτουμε ως κοινωνία για να εξασφαλίσουμε πως ό,τι έγινε στο Ολοκαύτωμα δεν θα ξανασυμβεί, η συναγωγή της Κω καλείται να αναλάβει έναν αναβαθμισμένο ρόλο όχι μόνον ως ένα δραστήριο κύτταρο της τοπικής ζωής, αλλά και ως χώρος γνώσης και πολιτισμού.

ΣΗΜΕΡΑ, στην Κω ηττήθηκε ο Ναζισμός!

Σας ευχαριστώ

ΔΑΥΙΔ ΣΑΛΤΙΕΛ, Πρόεδρος

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βουλής 36 – 105 57 Αθήνα

Τηλ.: 210 32 44 315

e-mail: info@kis.gr * website: www.kis.gr